

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना.

- १) शासन निर्णय क्र.बीसीएच-२०१६/प्र.क्र.२९३/शिक्षण-२ दि.६.जाने.२०१७
- २) शासन निर्णय शुद्धीपत्रक क्र.बीसीएच-२०१६/प्र.क्र.२९३-शिक्षण-२, दि.१३ जुन २०१८

उद्दिष्ट :- शासकीय वसतिगृहात प्रवेश घेण्यास पात्र असलेल्या परंतु शासकीय वसतिगृहात प्रवेश न मिळालेल्या / शासकीय वसतिगृहात प्रवेश न घेतलेल्या तसेच निवास, भोजन व अन्य सुविधांअभावी पुढील शिक्षण घेवु शकत नसलेल्या अनुसूचित जाती व नवबौद्ध विद्यार्थ्यांपैकी इयत्ता ११ वी, १२ वी तसेच १२ वी नंतरच्या व्यावसायिक तसेच बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये विविध स्तरांवरील महाविद्यालयात / शिक्षण संस्थांमध्ये प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना मागासवर्गीय शासकीय वसतिगृहातील मुलां-मुलींप्रमाणे भोजन, निवास, शैक्षणिक साहित्य, निर्वाह भत्ता व इतर आवश्यक सुविधा स्वतः उपलब्ध करुन घेण्यासाठी रक्कम त्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर थेट जमा करण्याची निर्णय शासनाने घेतलेला आहे.

अटी व शती :-

- १) विद्यार्थी शासकीय वसतिगृहात प्रवेश घेण्यास पात्र असावा.
- २) विद्यार्थी महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा.
- ३) शासकीय वसतिगृह प्रवेशासाठी विद्यार्थी अनु.जाती व नवबौध्द या प्रवर्गाचा असावा.
- ४) विद्यार्थ्याने जात प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक असेल.
- ५) या योजनेसाठी सामाजिक न्याय विभागाच्या शासकीय वसतिगृहा प्रवेशासाठी अर्ज केलेला व प्रवेश न मिळालेल्या अनु.जाती व नवबौध्द विद्यार्थ्यांचा या योजनेच्या निवडीसाठी प्राधान्याने विचार करण्यात येईल.
- ६) विद्यार्थ्याने स्वतःचा आधार क्रमांक त्याने ज्या राष्ट्रीयकृत व शेड्युल्ड बँकेत खाते उघडले आहे, त्या खात्याशी संलग्न करणे बंधनकारक असेल.
- ७) विद्यार्थ्यांच्या पालकाचे उत्पन्न २.५० लाख पेक्षा जास्त नसावे. तसेच केंद्र शासनामार्फत ज्या-ज्या वेळी मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्तीसाठी उत्पन्न मर्यादेत वाढ होईल, त्यानुसार या योजनेसाठी पालकाची उत्पन्न वार्षिक मर्यादा त्या-त्या प्रमाणे लागू राहील.
- ८) विद्यार्थी स्थानिक नसावा. (ज्या महाविद्यालय/शैक्षणिक संस्थेत विद्यार्थ्याने प्रवेश घेतलेला आहे, तो विद्यार्थी ते महाविद्यालय / शैक्षणिक संस्था ज्या महानगर पालिका/नगर पालिका/ग्रामपंचायत/कटक मंडळे यांच्या हद्दीतील आहेत, त्या महानगरपालिका/नगर पालिका/ग्रामपंचायत/कटक मंडळे येथील रहिवासी नसावा.)
- ९) महानगरपालिकेच्या हद्दीपासुन ५ कि.मी. परिसरात असलेल्या महाविद्यालयत/शिक्षण संस्थेत शिकत असलेले विद्यार्थीसुद्धा या योजनेचा लाभ मिळण्यास पात्र असतील.
- १०) विद्यार्थी इयत्ता १वी, १२वी आणि त्यानंतरचे उच्च शिक्षण घेणारा असावा.
- ११) ११ वी मध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यास १० वी मध्ये किमान ५० टक्के गुण असणे अनिवार्य आहे.

अटी व शती :-

- १२) १२ वी मध्ये विद्यार्थ्यास किमान ५० टक्के गुण असल्यावर या योजनेचा पुढे पदवी/पदव्युत्तर शिक्षणाकरीता लाभ घेता येईल.
- १३) पदवी, पदविका, दोन वर्षापेक्षा कमी नसणाऱ्या कोणत्याही मान्यता प्राप्त अभ्यासक्रमास सदर विद्यार्थ्यास पुढे लाभ घेण्याकरीता किमान ५० टक्के गुण किंवा त्याप्रमाणात ग्रेडेशन/CGPA असणे आवश्यक राहिल.
- १४) १२वी नंतर पदविका, पदवी अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणारा अभ्यासक्रम हा दोन वर्षापेक्षा कमी नसावा. तसेच पदवीनंतर पदव्युत्तर पदवी/पदविका अभ्यासक्रमाचा कालावधीही दोन वर्षापेक्षा कमी नसावा. (संबंधित अभ्यासक्रम शासकीय वसतिगृहात प्रवेश मिळण्यासाठी अनुज्ञेय असावा.)
- १५) विद्यार्थ्यांची निवड गुणवत्तेच्या आधारावर करण्यात येईल.
- १६) या योजनेमध्ये दिव्यांग (अनु.जाती व नवबौद्ध घटकातील) विद्यार्थ्यांना ३ टक्के आरक्षण असेल. दिव्यांग (अनु.जाती व नवबौद्ध घटकातील) विद्यार्थ्यांसाठी गुणवत्तेची टक्केवारी ४० टक्के इतकी राहिल व त्यासाठी त्यांची स्वतंत्र गुणवत्ता यादी तयार कण्यात येईल.
- १७) या योजनेसाठी खासबाब सवलत लागू राहणार नाही.

अनुदान वितरण :-

- १) या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी विद्यार्थी ज्या जिल्ह्यामध्ये शिकत आहे, त्या जिल्ह्याच्या सहाय्यक आयुक्, समाज कल्याण यांचेकडे त्या विद्यार्थ्यांनी अर्ज करावा. त्यानुसार त्याच जिल्ह्याचे संबंधित सहाय्यक आयुक्त हे विद्यार्थ्यांची निवड करतील आणि पात्र लाभार्थ्यांस जवळेचे मागासवर्गीय मुला-मुलींचे वसतिगृहाचे गृहपाल यांचेशी संलग्न करतील.
- २) चालु आर्थिक वर्षाकरीता तथा त्यापुढील वर्षाकरीता विद्यार्थ्यांचे प्राप्त झालेले अर्ज, विद्यार्थी ज्या जिल्ह्यामध्ये शिकत आहे, त्या जिल्ह्याच्या सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण यांचेकडे पाठवावेत व त्यानुसार त्या सहाय्यक आयुक्तांनी संबंधित विद्यार्थ्यांस अनुज्ञेय रक्कम अदा करावी.
- ३) विद्यार्थ्यांचा प्रवेश ज्या वसतिगृहाशी संलग्न करण्यात येईल, त्या वसतिगृहाच्या गृहपालाने सादर केलेल्या उपस्थितीच्या आधारे संबंधित सहाय्यक आयुक्त प्रत्येक सहामाहीस अनुज्ञेय रक्कम संबंधित विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यामध्ये जमा करतील.
- ४) शैक्षणिक वर्षामध्ये विद्यार्थ्यांने संबंधित शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेश घेतल्यानंतर सदर योजनेतर्गत अनुज्ञेय रक्कमेपैकी पहिल्या सहामाहीची रक्कम आगाऊ देण्यात येईल.
- ५) या योजनेतर्गत लाभास पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांस भारत सरकार शिष्यवृत्ती अंतर्गत प्राप्त होत असलेल्या निर्वाह भत्ताची रक्कम वजावट करुन, उर्वरित निर्वाह भत्ता, निवास भत्ता याची रक्कम अदा करण्यात येईल.
- ६) विद्यार्थ्यांची महाविद्यालयातील उपस्थिती किमान ७५% आवश्यक राहिल. याबाबत संबंधित संस्थेचे प्रत्येक सहामाहीस उपस्थिती प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक राहिल.

अ. क्र.	खर्चाची बाब	मुंबई शहर, मुंबई उपनगर, - नवी मुंबई, ठाणे, पुणे, पिंपरी, चिंचवड, नागपूर या ठिकाणी उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम	इतर महसुल विभागीय शहरातील व उर्वरित क वर्ग महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम	इतर जिल्ह्याचा ठिकाणी तसेच महानगरपालिकेच्या हद्दीपासून ५ कि.मि. परिसरात असलेली महाविद्यालये/शैक्षणिक संस्था या ठिकाणी अनुज्ञेय रक्कम
१)	भोजन भत्ता	रु.३२०००/-	रु.२८०००/-	रु.२५०००/-
२)	निवास भत्ता	रु.२००००/-	रु.१५०००/-	रु.१२०००/-
३)	निर्वाह भत्ता	रु.८०००/-	रु.८०००/-	रु.६०००/-
४)	प्रति विद्यार्थी एकुण संभाव्य देय रक्कम	रु.६००००/-	रु.५१०००/-	रु.४३०००/-